In de zaak 101-74

DIETRICH KURRER, voorheen ambtenaar van de Raad van ministers, vertegenwoordigd door M. Slusny, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij H. Steinfort, 15, boulevard G.-D. Charlotte,

verzoeker

tegen

RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door R. O. Dalcq, advocaat te Brussel, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg, ten kantore van de advocaat Loesch, 2, rue Goethe,

verweerder

betreffende bepaalde betalingen krachtens artikel 73 van het Statuut van de ambtenaren,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE, (Tweede Kamer)

samengesteld als volgt: H. Kutscher, Kamerpresident, M. Sørensen en A. J. Mackenzie Stuart, Rechters,

Advocaat-Generaal: A. Trabucchi
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de feiten en de door partijen tijdens de schriftelijke behandeling voorgedragen argumenten kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en de procesvoering

Naar luid van artikel 73, lid 1, van het Statuut van de ambtenaren is de ambtenaar „volgens een door de instellingen der Gemeenschappen in onderlinge overeenstemming en na advies van het Comité voor het Statuut vastgestelde regeling ... met ingang van de dag zijner indiensttreding verzekerd tegen uit beroepsziekten en ongevallen voortvloeiende risico's. Voor de dekking van het risico van ongevallen buiten de dienst is hij verplicht ten hoogste 0,1 % van zijn basissalaris bij te dragen".

In dienstnota's uit de jaren 1966, 1967 en 1968, werden de ambtenaren van de Raad ervan in kennis gesteld dat de secretaris-generaal in afwachting van de totstandkoming der in genoemd artikel bedoelde regeling een ongevallenverzekering had afgesloten, behelzende een voorlopige regeling van de voorwaarden waaronder de in artikel 73 bedoelde uitkeringen konden worden toegekend. In bedoelde nota's werden de gedekte risico's omschreven, doch niet de volledige inhoud van de polis medegedeeld.

De heer Kurrer was ambtenaar van de Raad van 1958 tot 1973, in welk jaar hij in het kader der met de toetreding der nieuwe Lid-Staten verband houdende procedure — en op zijn daartoe strekkend verzoek — de dienst heeft verlaten. Bij zijn vertrek was hij 50 jaar oud en bekleedde hij de rang A 4.

Op 7 juli 1968 overkwam hem — buiten verband met de dienst — een verkeersongeval, dat tot blijvende partiële invaliditeit leidde. Ter inleiding van de procedure volgens welke hij in het genot kon worden gesteld van de uitkeringen die hem volgens artikel 73, lid 2, letter b, van het Statuut verschuldigd waren, tekende hij op een daartoe door de verzekeraar verstrekt formulier een aangifte betreffende bedoeld ongeval.

Pas in maart 1972 kon de behandelende geneesheer de heer Kurrer het certificaat verstrekken waaruit bleek dat met verder herstel niet te rekenen viel.

De door zijn behandelende geneesheer geraadpleegde specialist bepaalde het percentage van zijn blijvende invaliditeit op 30 %. Maar de geneeskundige adviseur van de verzekeraar achtte, gezien de medische antecedenten van de heer Kurrer, het percentage van diens invaliditeit — zo daarvan al mocht worden gesproken — zo gering dat de heer Kurrer er stellig geen genoegen mee zou nemen.

Volgens de polisclausule — waarin arbitrage is voorzien bijaldien partijen niet tot overeenstemming kunnen komen — heeft de Raad de heer Kurrer uitgenodigd zijn vertegenwoordiger in de Commissie van scheidslieden aan te wijzen. Op 30 november 1972 deed de heer Kurrer de administratie weten dat hij dr. A. Olmechette bereid had gevonden in de Commissie van scheidslieden voor zijn belangen op te komen. De heer Olmechette heeft het compromis der scheidslieden ondertekend. De verzekeraar deed zich door een psychiater vertegenwoordigen. Beide geneesheren werden het eens over een invaliditeitspercentage van 20 %, zonder dat een derde scheidsman behoefde te worden geraadpleegd.

In een nota van 21 februari 1974 heeft de heer Kurrer de administratie als volgt geschreven: „Naar aanleiding van Uw desbetreffende vraag heb ik de eer U mede te delen dat ik accoord ga met het percentage van 20 %, dat — ter afdoening van de uitkering wegens blijvende invaliditeit — door de verzekeraars is voorgesteld. U gelieve er nota van te nemen dat het mij verschuldigde, volgens een percentage van 20 % berekende bedrag op mijn rekening moet worden gestort".

In een nota van 10 maart 1974 verzocht hij de administratie de uitkering over te maken op zijn bankrekening in Duitsland, op dezelfde voet en met inachtneming van dezelfde voorwaarden als de andere in artikel 63, leden 2 en 3, van het Statuut bedoelde emolumenten, dat wil zeggen dat voor de omrekening van de uitkering in D-mark de in 1963 bij het Internationale Monetaire Fonds opgegeven officiële D-mark pariteit (12,50 Bfr. = 1 DM) moest worden aangehouden.

Het bedrag van 720 000 Bfr. is door de bank tegen dagkoers (15,33 Bfr. = 1 DM) aan de heer Kurrer overgemaakt.

In een bezwaarschrift van 20 mei 1974 heeft de heer Kurrer:

1. betwist jegens de Raad ooit het percentage van 20 % te hebben aanvaard — hij zou daarmee alleen genoegen

hebben genomen jegens de assuradeur, terwijl de Raad het percentage van 30 % nimmer zou hebben betwist —;

2. de Raad verweten het bedrag naar Duitsland te hebben overgemaakt en vervolgens door de bank tegen dagkoers — en niet tegen de officiële pariteit — in D-mark te hebben doen omrekenen, zulks in strijd met artikel 63 van het Statuut;
3. de Raad verweten artikel 73, lid 2, (b) van het Statuut — ten aanzien van het ter berekening van de uitkering in aanmerking te nemen salaris — te restrictief te hebben uitgelegd.

Bij brief van 20 september 1974 heeft de Raad het klaagschrift van de heer Kurrer met zoveel woorden verworpen.

Op 20 december 1974 heeft hij het onderhavige, tegen de uitdrukkelijke afwijzing van zijn klacht gerichte beroepschrift ingediend.

Op rapport van de Rechter-Rapporteur en de Advocaat-Generaal gehoord heeft het Hof (Tweede Kamer) besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Conclusies van partijen

Verzoeker concludeert dat het den Hove behage:

1. het uitdrukkelijk besluit, vervat in het antwoord van de wederpartij van 20 september 1974, houdende afwijzing van zijn verzoek, nietig te verklaren;

1. bis in ieder geval te verstaan dat de Securitas-verzekeringspolis, voor zover niet gepubliceerd en/of ter kennis van het personeel gebracht, althans wegens het feit dat de in artikel 110 van het Statuut bedoelde procedure van raadpleging niet heeft plaatsgehad en het aldaar voorziene advies niet is ingewonnen, nietig is en in geen geval aan verzoeker kan worden tegengeworpen;

2. het besluit van de wederpartij om verzoeker generlei vergoeding toe te kennen boven het door de verzekeringsmaatschappij J. Van Breda uitgekeerde bedrag, nietig te verklaren;
3. te verstaan dat de wederpartij het door de artsen Larock en Olmechette vastgestelde percentage van 30 % als grondslag voor de berekening van de uitkering dient te aanvaarden;
4. de wederpartij in ieder geval te veroordelen aan verzoeker een aanvullende uitkering te betalen, te berekenen naar het verschil tussen de aangehouden 20 % en de 30 % die had moeten worden aangehouden, te weten 360 000 Bfr. behoudende verzoeker zich het recht voor de eis inzoverre in de loop van het geding aan te vullen;
5. te verstaan dat de aan verzoeker betaalde bedragen hadden moeten worden berekend op basis van de wisselkoers, bedoeld in artikel 63 van het Statuut;
6. de wederpartij te veroordelen aan verzoeker deswege onmiddellijk een aanvullend bedrag te betalen, gesteld op 100 000 Bfr. behoudende verzoeker zich het recht voor de eis inzoverre in de loop van het geding aan te vullen;
7. te verstaan dat alle bedragen die de wederpartij nog aan verzoeker schuldig mocht zijn, hem tegen vorenbedoelde wisselkoers te zijnen woonplaatse zullen worden uitbetaald;
8. de wederpartij te veroordelen aan verzoeker te betalen het ten onrechte ingehouden bedrag van 49,60 DM;
9. met vaststelling van de in het verzoekschrift genoemde dienstfouten, de wederpartij te veroordelen aan verzoeker een *ex aequo et bono* vast te stellen schadevergoeding te betalen;
10. de wederpartij in de kosten van het geding te verwijzen;

Met betrekking tot het onder 6 omschreven deel van het petitum heeft verzoeker subsidiair geconcludeerd dat het den Hove in ieder geval behage de wederpar-

tij te veroordelen om aan verzoeker te betalen het verschil tussen de door de bank toegepaste wisselkoers — 15,10 Bfr. = 1 DM — en de laatste door het IMF aanvaarde wisselkoers — 13,66 Bfr. = 1 DM —, berekend over het bedrag van 720 000 Bfr., dan wel een in DM uit te betalen aanvullend bedrag van 88 790 Bfr. behoudende verzoeker zich inzoverre het recht voor de eis in de loop van het geding aan te vullen.

De *Raad* concludeert dat het den Hove behage:
— het beroep te verwerpen;
— verzoeker in de kosten te veroordelen.

III — Middelen en argumenten van partijen

Het invaliditeitspercentage

Verzoeker betoogt dat hij blijvend voor 30 % invalide is. De Raad heeft de conclusie van verzoekers specialist overgenomen door hem — met de door de verzekeraar van de Raad aangewezen geneesheer — als lid van de Commissie van scheidslieden aan te wijzen, ten einde aldaar de belangen van de Raad te vertegenwoordigen.

Ingevolge artikel 73 van het Statuut heeft de Raad verzoeker dan ook in het genot te stellen van een kapitaal, te berekenen op grondslag van een werkelijke invaliditeit van 30 %.

Dat de door de instellingen vast te stellen regeling bedoeld in artikel 73 van het Statuut er nog niet is en dat de Raad inmiddels een verzekeringsovereenkomst naar privaat recht is aangegaan kan geen afbreuk doen aan de waarborg welke in dit artikel is besloten: zaak 18-70, deel X, (Raad, Jurispr. 1972, blz. 1205).

Alleen het gedeelte van de verzekeringspolis dat ter kennis van de ambtenaren gebracht is kan met artikel 73 in verband gebracht worden. Dat de polis in een arbitrageprocedure voorzag was aan de ambtenaren medegedeeld. Voorts dient de verzekeringspolis in afwachting van de inter-institutionele regeling te worden beschouwd als een maatregel ter uitvoering van artikel 73, en volgens artikel 110 kan zulk een uitvoeringsmaatregel slechts worden genomen nadat het advies van het Comité voor het Statuut is ingewonnen. Niet-naleving van artikel 110 moet leiden tot nietigverklaring van de polis, althans tot gevolg hebben dat de polis aan verzoeker niet kan worden tegengeworpen.

In ieder geval heeft verzoeker jegens de Raad de conclusies van de scheidsliedencommissie nimmer aanvaard. De arbitrage is een voor de betrekkingen tussen de Raad en zijn verzekeraar bedoelde procedure en mag niet worden gelijkgesteld met de in de gemeenschappelijke regeling voorziene procedure ter vaststelling van een invaliditeitspercentage. Zou bedoelde regeling er zijn gekomen, dan zou verzoeker te maken hebben met een college dat uitsluitend uit onafhankelijke geneeskundigen bestond — en waarin geen plaats is voor een geneesheer die door een derde is aangewezen —.

Wanneer het er de schijn van mocht hebben gehad dat verzoeker het invaliditeitspercentage zou hebben aanvaard dat overeenkomstig de polis door de Commissie van scheidslieden was vastgesteld, dan zij opgemerkt dat hij alleen maar de opdracht van de Raad — hem krachtens de naar privaat recht gesloten verzekering een uitkering te bezorgen — heeft willen vergemakkelijken. Reeds voor zijn nota van 20 mei 1974 heeft hij mondeling laten weten dat hij jegens de Raad van geen enkel recht afstand wenste te doen.

En al mocht het er voor worden gehouden dat verzoeker het door de verzekeraar voorgestelde percentage van 20 % heeft aanvaard, dan zou met betrekking tot zodanige instemming zijnerzijds kunnen worden gesproken van geweld, dwaling en arglist. Hij was destijds psychologisch niet in staat met het voorstel in te stemmen. Hij heeft gedacht — en men heeft

hem willen wijsmaken — dat een als scheidsman optredende derde tot een percentage van 20 % was gekomen.

Verzoeker geeft het Hof in overweging om, bijaldien het de Raad niet gehouden mocht achten het percentage van 30 % aan te houden, de leemte van het Statuut aan te vullen door zelf deskundigen aan te wijzen.

De *Raad* betoogt dat hij nimmer met een percentage van 30 % heeft ingestemd. Verzoeker heeft — ter behartiging van zijn belangen — zijn eigen arts genoemd en deze is uiteindelijk accoord gegaan met het percentage van 20 % dat was voorgesteld door de deskundige die door de verzekeraar was aangewezen.

Volgens artikel 73 moet de uitkering bij blijvende invaliditeit niet op grondslag van het werkelijke invaliditeitspercentage, doch op basis van een tarief worden vastgesteld. Maar bij gebreke van regeling was er ook geen tarief (het wèl in de polis voorkomende tarief was op verzoekers invaliditeit niet van toepassing).

Waar de voorwaarden waaronder de in artikel 73 voorziene uitkeringen worden gewaarborgd en toegekend voorshands besloten lagen in de polis juncto artikel 73 van het Statuut, was de Raad gerechtigd zich aan de polis te houden.

De Raad is van mening dat het ondertekenen van een polis niet met het vaststellen van een regeling ter uitvoering van artikel 73 is gelijk te stellen, zodat het advies van het Comité voor het Statuut niet behoefde te worden ingewonnen.

Verzoeker heeft zich uit vrije wil aan de arbitrageprocedure onderworpen; het volgen van die procedure was hem voorgesteld, doch niet opgelegd, en de procedure is uiteindelijk ook willens en wetens door hem aanvaard.

De kapitaalsom

Verzoeker betoogt dat hij, indien er een inter-institutionele regeling zou zijn vastgesteld, volgens artikel 73, lid 2, sub c, tweede alinea, van het Statuut om vervanging van de kapitaalsuitkering door een lijfrente had kunnen verzoeken. Die lijfrente had dan aan de devaluatie der munteenheden en de salarisontwikkeling moeten zijn aangepast. De uitkering zou dus *ex aequo et bono* moeten worden verhoogd.

De *Raad* verklaart nader dat in de verzekeringspolis alleen de uitkering van een kapitaal is voorzien. Maar waar de kapitaalsom volgens artikel 73 van het Statuut door een lijfrente kan worden vervangen, had hij een lijfrente mogen aanvragen. Hij heeft echter pas na de kapitaalsom in ontvangst te hebben genomen aangevoerd dat hij tot een geïndexeerde rente gerechtigd zou zijn geweest — om daaruit vervolgens af te leiden dat de kapitaalsom zou moeten worden verhoogd (ofschoon er in artikel 73 van het Statuut van zodanige verhoging geen sprake is) —.

Het staat volgens de Raad ook niet vast dat een regeling als door verzoeker bedoeld een geïndexeerde rente zou behelzen. Het is in ieder geval hoogst onwaarschijnlijk dat er in die regeling een verhoging van de kapitaalsom zou worden voorzien; het voordeel van een kapitaalsom is nu juist dat betrokkene het zelf in de hand heeft het kapitaal op zodanige wijze te gebruiken dat hij tegen de geldontwaarding is verzekerd.

Verzoeker betoogt voor repliek dat hij wanneer de mogelijkheid van een lijfrente mocht bestaan, thans gaarne om toekenning van zodanige rente — in plaats van een kapitaaluitkering — zou willen verzoeken.

De *Raad* stelt in zijn conclusie van dupliek dat dit verzoek te laat wordt gedaan: verzoeker heeft reeds een kapitaalsom ontvangen en heeft tot nu toe nimmer verzocht om in de plaats daarvan een lijfrente te mogen ontvangen.

De te late betaling van de kapitaalsom

Verzoeker betoogt dat de te late betaling van de kapitaalsom hem nog in ander opzicht heeft benadeeld: de salarisverhogingen welke sedert 1968 krachtens artikel 65 van het Statuut hebben plaatsgehad, moesten nu buiten beschouwing blijven. Bovendien wordt in artikel 73, lid 2, sub b, niet met zoveel woorden gezegd dat ook de rente die normaliter met ingang van de dag van het ongeval verschuldigd zou zijn geweest — en tegen de ontstane vertraging had moeten opwegen — moet worden vergoed. Het achterwege blijven van rentevergoeding heeft hem opnieuw nadeel berokkend. Had hij de uitkering eerder ontvangen, dan had hij de ontvangen som kunnen beleggen om zich tegen de inflatie te dekken. In ieder geval had de Raad hem best één of meermalen een voorschot kunnen verstrekken.

De *Raad* betoogt dat de vertraging welke bij de uitbetaling is ontstaan in de eerste plaats moet worden toegeschreven aan het feit dat verzoeker zich slechts langzaam van het bekomen letsel heeft hersteld, alsook aan het feit dat de artsen het over het invaliditeitspercentage niet eens konden worden. Verzoeker toont niet aan dat bedoelde vertraging aan de Raad zou zijn te wijten. De betaling van moratoire interessen acht de Raad noch feitelijk noch rechtens gerechtvaardigd. Naar Gemeenschapsrecht kan er van moratoire interessen geen sprake zijn: zaken 27 en 39-59 (Capolongo t. Hoge autoriteit, Jurispr. 1960, blz. 851).

Het ontbreken van een regeling ter uitvoering van artikel 73 van het Statuut is niet te beschouwen als een onrechtmatige daad ter zake waarvan de Raad verantwoordelijk mag worden gesteld. Krachtens artikel 73 van het Statuut verschuldigde uitkeringen moeten kennelijk worden berekend op grondslag van „het maandelijkse salaris toegekend over de twaalf maanden voorafgaand aan het ongeval".

De omrekeningskoers

Verzoeker is van mening dat de in artikel 63 van het Statuut bedoelde bezoldiging niet alleen het salaris in de engere zin des woords omvat, doch ook alle op grondslag van het salaris berekende uitkeringen ter vergoeding van een door de ambtenaar geleden verlies.

De op de uitkering toepasselijke omrekeningskoers had moeten worden berekend op basis van de per 1 januari 1965 geldende, door het Internationale Monetaire Fonds aanvaarde pariteiten. Waar het in de drie hoofdstukken van titel 5 van het Statuut om dezelfde situaties gaat, mag aan het stilzwijgen van artikel 73 over de omrekeningskoersen geen betekenis worden toegekend.

Bovendien hadden op de betaling van het kapitaal in Duitsland in het geheel geen kosten in mindering mogen worden gebracht. De Raad had een bank opdracht moeten geven aan verzoeker het met 720 000 Bfr. overeenkomend bedrag in Duitse marken, berekend op grondslag van de in artikel 63 van het Statuut voorziene pariteit, uit te keren, subsidiair hetzelfde bedrag, berekend volgens officiële koers.

Volgens de *Raad* heeft verzoeker in het geheel geen verlies geleden, nu hij zijn salaris is blijven ontvangen tot aan de dag waarop hij de instelling heeft verlaten.

De gevallen waarin met de omrekeningskoers van het Internationale Monetaire Fonds moet worden gewerkt zijn in het Statuut uitdrukkelijk voorzien; het Statuut zwijgt evenwel over uitkeringen ex artikel 73.

De Raad wijst er op dat men het onmogelijk alle ambtenaren naar de zin kan maken. Een beslissing als door verzoeker gewenst zou stellig in het voordeel van de Duitsers zijn, doch de Italianen benadelen.

De Raad vestigt er voorts de aandacht op dat artikel 63, tweede en derde alinea, is

te beschouwen als een uitzondering op het alom geldende gemene recht, volgens hetwelk bij betalingen in een andere munteenheid dan die van de plaats waar de vordering opeisbaar is geworden, de omrekening moet geschieden op grondslag van de op de dag der betaling geldende wisselkoersen.

Met betrekking tot de bankkosten wijst de Raad er op dat volgens artikel 17, lid 1, van bijlage VII de aan de ambtenaren verschuldigde bedragen worden uitbetaald op de plaats en in valuta van het land waar de ambtenaar zijn functie uitoefent. Het artikel regelt tevens in welke gevallen men geld kosteloos kan laten overmaken. De hierbedoelde uitkeringen worden echter niet vermeld.

IV — De mondelinge behandeling

Partijen zijn ter terechtzitting van 4 december 1975 gehoord.

Wegens de gewijzigde samenstelling van de kamer is de mondelinge behandeling op 5 februari 1976 hervat. Partijen hebben verklaard te persisteren bij hetgeen eerder mondeling namens hen was betoogd. De Advocaat-Generaal heeft op dezelfde terechtzitting zijn conclusie genomen.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat verzoeker, voormalig ambtenaar bij het secretariaat van de Raad der Europese Gemeenschappen, als gevolg van een auto-ongeluk gedeeltelijk permanent invalide is geworden, ter zake waarvan hij in het genot is gesteld van een uitkering als bedoeld in artikel 73, lid 1, van het Statuut van de ambtenaren;

2 dat verzoeker, het bedrag der hem toegekende uitkering niet voldoende achtende, zich op 20 mei 1974 met een klaagschrift tot de Raad heeft gewend;

3 Overwegende dat verzoeker, nadat de Raad bedoeld klaagschrift op 20 september 1974 had verworpen, het afwijzende beroep heeft ingesteld, daartoe strekkende dat de afwijzende beschikking worde vernietigd en — mitsdien — verweerder worde veroordeeld tot betaling van het verschil tussen het door hem ontvangen geldbedrag en het geldbedrag waartoe hij zich gerechtigd acht;

4 dat hij een aantal middelen opwerpt, schending behelzende van het Statuut van de ambtenaren en van de algemene beginselen op het stuk van de billijkheid;

5 dat verzoeker er de Raad in de eerste plaats een verwijt van maakt dat hij hem de in artikel 73, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren bedoelde vergoeding heeft uitgekeerd op grondslag van een invaliditeit van 20 %, ofschoon de Raad zelf zou hebben erkend dat hij voor 30 % arbeidsongeschikt was;

6 Overwegende dat er volgens artikel 73, lid 1, door de instellingen der Gemeenschappen in onderlinge overeenstemming een regeling zou worden vastgesteld, waarin onder meer zou worden bepaald onder welke voorwaarden de ambtenaar tegen de risico's welke hij in zijn particuliere leven loopt verzekerd is;

7 Overwegende dat bedoelde regeling nog steeds niet is vastgesteld, zodat de Raad voorshands bij een verzekeringsmaatschappij een polis heeft afgesloten, behelzende de voorwaarden waaronder bedoeld risico is gedekt;

8 Overwegende dat de Raad zijn personeel in verschillende dienstnota's heeft doen weten dat bedoelde polis slechts een voorlopige regeling behelst van de voorwaarden waaronder de in artikel 73 bedoelde uitkeringen worden gewaarborgd;

9 dat de rechten en verplichtingen van de instelling en haar personeelsleden derhalve voorlopig zijn vastgelegd in artikel 73 en de verzekeringsovereenkomst tezamen;

10 dat bij gebreke van overeenstemming de bepalingen van het Statuut prevaleren boven de clausules der verzekeringspolis — waarin niet kan worden afgeweken van rechten welke een ambtenaar rechtstreeks aan het Statuut ontleent —;

11 dat een ambtenaar dan ook geen nadeel behoort te ondervinden van het feit dat een in onderlinge overeenstemming tussen de instellingen te treffen regeling nog niet werd vastgesteld;

12 Overwegende dat de door verzoeker geraadpleegde specialist aanvankelijk tot de slotsom kwam dat hij voor 30 % invalide was;

13 dat de verzekeraar dit percentage heeft betwist, waarna in voege als in de polis voorzien een procedure voor scheidslieden is ingeleid;

14 dat de administratie van de Raad verzoeker bij brief van 23 november 1972 als volgt heeft geschreven:

„Gelieve mij ten spoedigste de naam op te geven van de geneesheer die tijdens de arbitrageprocedure voor Uw belangen zal opkomen";

15 dat verzoeker zich op 30 november 1972 — zonder formele bezwaren tegen arbitrage te maken — tot de administratie van de Raad heeft gewend met een nota luidende als volgt:

„Dr. Olmechette heeft zich op mijn verzoek bereid verklaard tijdens de door de verzekeringsmaatschappij voorgestelde procedure voor mijn belangen op te komen.

U gelieve zich derhalve, voor zover nodig, rechtstreeks met hem te verstaan";

16 Overwegende dat de vaststelling van het percentage van verzoekers invaliditeit een kwestie van feitelijke beoordeling is en dat verzoeker, die zijn eigen arts had aangewezen om voor zijn belangen op te komen, over de nodige middelen beschikte om die belangen ook recht te doen wedervaren;

17 dat de door verzoeker onderscheidenlijk door de verzekeraar aangewezen artsen het over een invaliditeitspercentage van 20 % eens zijn geworden zonder dat het oordeel van een derde scheidsman behoefde te worden ingewonnen;

18 Overwegende dat in deze omstandigheden niet behoeft te worden nagegaan of verzoeker krachtens artikel 73 van het Statuut had mogen verlangen dat ter vaststelling van het invaliditeitspercentage een andere methode werd gevolgd, hebbende hij zich door aanwijzing van zijn eigen arts — om voor zijn belangen op te komen — bij voorbaat willens en wetens met de uitslag van het onderzoek der scheidslieden accoord verklaard;

19 dat verzoeker dan ook het langs de door hem aanvaarde weg van arbitrage vastgestelde invaliditeitspercentage niet wederom aan de orde mag stellen;

20 Overwegende dat er voorts op dient te worden gewezen dat verzoeker in zijn brief van 21 januari 1974 aan de administratie het volgende heeft medegedeeld:

„Naar aanleiding van Uw desbetreffende vraag heb ik de eer U mede te delen dat ik accoord ga met het percentage van 20 %, dat — ter afdoening van de uitkering wegens blijvende invaliditeit — door de verzekeraars is voorgesteld.

U gelieve er nota van te nemen dat het mij verschuldigde, volgens een percentage van 20 % berekende bedrag op mijn rekening ... in Duitsland moet worden gestort."

21 Overwegende dat verzoeker geen enkel bewijs heeft bijgebracht voor zijn stelling dat de Raad hem onder druk zou hebben gesteld opdat hij het percentage van 20 % zou aanvaarden;

22 dat deze stelling juist door de feiten wordt weersproken;

23 Overwegende dat verzoekers grief betreffende de vaststelling van het invaliditeitspercentage dan ook ongegrond moet worden verklaard;

24 Overwegende dat verzoeker in de tweede plaats betoogt dat hij, indien de in artikel 73, lid 1, bedoelde regeling zou hebben bestaan, volgens lid 2, letter c, tweede alinea, om toekenning van een lijfrente in plaats van een kapitaalsom had kunnen vragen;

25 dat die lijfrente dan volgens hem aan de ontwaarding der geldeenheden en de salarisontwikkeling had kunnen worden aangepast;

26 dat het door hem ontvangen kapitaal dan ook *ex aequo et bono* zou moeten worden verhoogd;

27 Overwegende dat verzoeker er evenwel zonder voorbehoud genoegen mede heeft genomen dat de invaliditeitsuitkering overeenkomstig artikel 73, lid 2, letter c, in de vorm van een kapitaal werd uitgekeerd;

28 dat hij zich — om verhoging van de kapitaalsom te verkrijgen — niet kan beroepen op hypothesen welke op de wijze van berekening ener niet door hem aangevraagde lijfrente berusten;

29 Overwegende dat deze gerief derhalve ongegrond is;

30 Overwegende dat verzoeker in de derde plaats gewag maakt van nadeel hem beweerdelijk opgekomen doordat de kapitaalsom te laat zou zijn betaald;

31 Overwegende dat het — bij gebreke van enigerlei statutaire bepaling of polisclausule waarin de vergoeding van interesten met zoveel woorden is voorzien — op verzoekers weg ligt te bewijzen dat de bij de betaling der uitkering ontstane vertraging moet worden toegeschreven aan een door de Raad begane onrechtmatige daad welke hem metterdaad schade heeft berokkend;

32 dat verzoeker niet heeft aangetoond dat de Raad wederrechtelijk heeft gehandeld, zodat deze grief ongegrond moet worden verklaard;

33 Overwegende dat verzoeker in de vierde plaats betoogt dat de Raad, alvorens de hem, verzoeker, krachtens artikel 73 van het Statuut verschuldigde uitkering op zijn bankrekening in Duitsland te storten, overeenkomstig artikel 63 van het Statuut het in Belgische franken luidende bedrag op basis van de per 1 januari 1965 geldende pariteiten die door het Internationale Monetaire Fonds waren aanvaard, in D-mark had moeten omrekenen;

34 Overwegende dat artikel 63 van het Statuut evenwel slechts de uitbetaling van de bezoldiging van een ambtenaar regelt;

35 dat blijkens de context van artikel 62 onder bezoldiging slechts is te verstaan het basissalaris, zoals dat eventueel volgens bijlage VII wordt verhoogd;

36 dat bovendien statutaire of reglementaire voorschriften volgens welke de in artikel 63 bedoelde koers moet worden toegepast, die koers ook met zoveel woorden voorschrijven, zoals bij voorbeeld in artikel 82 van het Statuut is geschied;

37 Overwegende dat verzoeker subsidiair de wisselkoers wenst te zien aangehouden die resulteert uit toepassing van de door het Internationale Monetaire Fonds laatstelijk krachtens artikel 17, lid 4, van bijlage VII van het Statuut aanvaarde pariteit;

38 Overwegende dat het volgens artikel 17, lid 1, van bijlage VII, regel is dat „de aan de ambtenaar verschuldigde bedragen worden uitbetaald op de plaats en in de valuta van het land waar de ambtenaar zijn functie uitoefent";

39 dat in lid 2, juncto lid 4, een uitzondering is voorzien voor bepaalde regelmatig overgemaakte bedragen, welke overmakingen op verzoek van de ambtenaar in een andere Lid-Staat en in de valuta van die staat — kunnen geschieden;

40 Overwegende dat volgens lid 4 ten aanzien van deze regelmatig overgemaakte bedragen de op de dag van overmaking geldende officiële koers wordt aangehouden;

41 Overwegende dat dit artikel blijkens zijn lid 1 alleen op ambtenaren in actieve dienst betrekking heeft;

42 dat voorts bijlage VII van het Statuut blijkens zijn opschrift „nadere bepalingen betreffende bezoldiging en vergoeding van kosten" — en derhalve ook betreffende de in de artikelen 62 tot en met 71 van het Statuut bedoelde uitkeringen — geeft;

43 dat derhalve een ambtenaar die de dienst heeft verlaten terzake van de overmaking der geldbedragen welke hem krachtens artikel 73 van het Statuut uit hoofde van sociale zekerheid verschuldigd zijn geen toepassing van artikel 17, lid 4, van bijlage VII kan verlangen;

44 Overwegende dat de Raad, waar zich ten deze niet één der in artikel 63 c.q. bijlage VII, artikel 17, van het Statuut bedoelde uitzonderingsgevallen voordoet, de aan verzoeker verschuldigde bedragen terecht naar zijn bankrekening in de Bondsrepubliek Duitsland heeft overgemaakt — ter omwisseling, tegen dagkoers, in D-mark;

45 dat deze grief dan ook dient te worden verworpen;

46 Overwegende dat verzoeker in de laatste plaats heeft betoogd dat de kosten, gevallen op de overmaking naar Duitsland van de hem krachtens artikel 73 van het Verdrag verschuldigde bedragen, aan de Raad in rekening hadden moeten worden gebracht;

47 Overwegende dat het Statuut geen enkel voorschrift bevat waarin uitdrukkelijk wordt ingegaan op de vraag of de kosten, verbonden aan de overmaking

van uitkeringen welke de Gemeenschap aan zijn personeelsleden schuldig is, door de schuldenaar dan wel door de gerechtigde moeten worden gedragen;

48 Overwegende dat het evenwel juist en redelijk voorkomt dat de Gemeenschap, gehouden haar personeelsleden na beëindiging hunner dienstbetrekking ten volle in het genot van de hun verschuldigde bedragen te stellen, de aan overmaking mogelijkerwijs verbonden kosten zelf dient te dragen;

49 dat de bevoegde instelling mitsdien voor de aan overmaking verbonden kosten heeft op te komen, des dat de ambtenaar te zijner woonplaats in zijn nationale valuta netto de tegenwaarde ontvangt van het bedrag dat men hem ter plaatse waar hij tevoren werkzaam geweest is schuldig was gebleven;

Ten aanzien van de kosten

50 Overwegende dat ingevolge de artikelen 69, lid 2, en 70 van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten moet worden verwezen, behouden dat de kosten, door de instelling ter zake van beroepen van ambtenaren der Gemeenschappen gemaakt, te haren laste blijven;

51 dat verzoeker slechts op één punt in het gelijk is gesteld;

52 dat de aan de zijde van verzoeker ontstane kosten derhalve voor één vierde door de Raad moeten worden gedragen;

HET HOF (Tweeede Kamer)

uitspraak doende:

1. **Veroordeelt de Raad van de Europese Gemeenschappen aan verzoeker de kosten te vergoeden die hem zijn opgekomen wegens overmaking op zijn bankrekening in de Bondsrepubliek Duitsland van de hem krachtens artikel 73, lid 2, alinea c, van het Statuut van de ambtenaren verschuldigde uitkering;**

2. **Verwerpt het beroep voor het overige;**

3. Verstaat dat de Raad één vierde van de aan verzoeker opgekomen proceskosten alsmede zijn eigen proceskosten zal dragen.

Kutscher Sørensen Mackenzie Stuart

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op zesentwintig februari negentienhonderdzesenzeventig.

De Griffier

A. Van Houtte

De President

R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL A. TRABUCCHI VAN 5 FEBRUARI 1976 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. In deze door een voormalig ambtenaar tegen de Raad aanhangig gemaakte zaak gaat het om de wijze waarop verweerder — overeenkomstig de beslissing van een ter vaststelling van het invaliditeitspercentage aangewezen commissie van scheidslieden — een geval van blijvende algehele invaliditeit heeft afgewikkeld. Die invaliditeit was ontstaan als gevolg van een auto-ongeluk dat verzoeker in juli 1968, toen hij bij de Raad werkzaam was, buiten verband met de dienst is overkomen. Het cas viel onder de „individueel-collectieve" verzekering, zoals die destijds ten behoeve van de ambtenaren van de Raad was aangegaan bij een door het algemeen secretariaat afgesloten verzekeringspolis, behelzende voorlopige vaststelling van de voorwaarden waaronder de in artikel 73 van het Statuut bedoelde uitkeringen konden worden toegekend.

Verzoeker, die aanvankelijk uitdrukkelijk genoegen had genomen met het percentage van 20 % dat door de commissie was vastgesteld, verzocht de Raad hem niettemin voor 30 % arbeidsongeschikt te verklaren omdat het tot aanstelling bevoegd gezag zich daartoe reeds bereid zou hebben verklaard voordat het minder gunstig voorstel der commissie tot bedoelde overeenkomst had geleid. Wijzende op de noodzaak ten deze te onderscheiden tussen verzoekers rechtsbetrekkingen met de instelling en die tussen de instelling en de verzekeraar, betoogt hij dat de overeenkomst waarbij de invaliditeit op 20 % is vastgesteld, slechts de verhouding tussen de verzekeraar en de instelling regardeert en de tussen hemzelf en de instelling aangegane — en reeds door de organen van de Raad aanvaarde — vaststelling van een hoger invaliditeitspercentage onverlet zou laten. De instelling zou dan ook moeten opkomen voor het verschil tussen het met de verzekeraar overeengekomen percentage en het percentage dat de verzekeraar zich reeds voordien bereid verklaard had aan verzoeker — als derde belanghebbende bij voormelde individueel-collectieve verzekering — toe te kennen.

1 — Vertaald uit het Italiaans.